

Pressiteade

Luxembourg, 26. oktoober 2021

ELi kulutused sisaldavad endiselt vigu: ELi audiitorite sõnul tuleb tagada tulevaste COVIDi vahendite usaldusväärne finantsjuhtimine

Kuigi ELi eelarveaasta 2020 raamatupidamise aastaaruanne annab „õige ja õiglase ülevaate“ ning tulud ei sisalda olulisel määral vigu, on maksetes endiselt liiga palju vigu. Sellisele järeldusele jõudis Euroopa Kontrollikoda oma täna avaldatud aastaaruandes eelarveaasta 2020 kohta. Audiitorid esitasid teist aastat järjest kulutuste kohta vastupidise arvamuse. Nad töid ka välja riske ja väljakutseid, mis on seotud koroonaviiruse kriisile reageerimiseks eraldatud ELi vahendite kasutamise ja usaldusväärse finantsjuhtimisega.

Audiitorid leidsid, et vigadest mõjutatud ELi kulutuste üldine tase ei ole muutunud ja moodustas 2020. aastal 2,7% (2019. aastal samuti 2,7%). Enam kui poole (59%) meie 2020. aastal auditeeritud kulutustest moodustasid suure riskiga kulutused. Seda on veelgi rohkem kui 2019. aastal, kui need moodustasid 53%. Selliste kulutuste puhul kehtivad sageli keerulised eeskirjad ja rahastamiskõlblikkuse tingimused, millega kaasneb suurem veaohht. Suure riskiga kulutuste veamäär ületab olulisuse piirmäära ja on hinnanguliselt 4,0% (2019. aastal 4,9%). Sarnaselt eelmisele aastale jõudsid audiitorid järeldusele, et seda olulist osa kulutustest mõjutavad vead olid läbiva iseloomuga, ning esitasid ELi eelarveaasta 2020 kulutuste kohta vastupidise arvamuse.

2020. aastal edastasime oma audititöö põhjal OLAFi kuus pettusekahtluse juhtumit, mida on vähem kui 2019. aastal, kui me teatasime üheksast juhtumist. Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) on alustanud kõigi nende kohta juurdlust.

„Meie ees seisvaid suuri väljakutseid silmas pidades peame olema veelgi tähelepanelikumad ELi rahakasutuse usaldusväärse suhtes,“ ütles kontrollikoja president Klaus-Heiner Lehne.

„Järgmise seitsme aasta jooksul kulutab EL oluliselt rohkem vahendeid kui eelmisel programmitöö perioodil. 27 liikmesriiki leppisid kokku COVID-19 taasterahastu loomises, mida rahastatakse liidu võlakirjade emiteerimise teel. See otsus tähistab olulist muutust ELi rahanduses. Sellega kaasneb ka selge vajadus tõhusalt kontrollida, kuidas ELi raha kasutatakse ja kas kavandatud tulemused saavutatakse.“

ELi reageerimine COVID-19 pandeemiale avaldab ELi rahandusele väga olulist mõju: rahastamisperioodiks 2021–2027 eraldatakse Euroopa taasterahastust ja mitmeaastasest finantsraamistikust kokku 1824 miljardit eurot, mida on peaaegu kaks korda rohkem kui eelmise mitmeaastase finantsraamistiku perioodi kulutused. Seetõttu rõhutavad audiitorid, et

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja vastu võetud aastaruande põhisõnumid. Aruanne on tervikuna kättesaadav aadressil eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 jagatud eelarve täitmise vormis rakendatavate vahendite kasutamise algus võib viibida. Aeglane algus mõjutab ka rahastamisperioodi 2014–2020 vahendite kasutamist.

Kontrollikoda märgib, et Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kasutamine liikmesriikides on olnud kavandatust aeglasem. 2020. aasta lõpu seisuga, st praeguse seitsmeaastase eelarveperioodi viimasel aastal, oli välja makstud vaid 55% ajavahemikuks 2014–2020 heaks kiidetud ELi rahastamisest. Seetõttu on suurenenud täitmata kulukohustused – need moodustasid 2020. aasta lõpus 303,2 miljardit eurot, mis vastab peaaegu kahe aasta eelarvele. Samas märgivad audiitorid, et liikmesriigiti on märkimisväärsed erinevusi. Kui näiteks Soome oli talle eraldatud vahenditest 2020. aasta lõpuks ära kasutanud 79%, siis kolm madalaima kasutusmääraga liikmesriiki (Itaalia, Horvaatia ja Hispaania) olid ära kasutanud ainult ligikaudu 45% oma kulukohustustega seotud summadest.

Alates 1. veebruarist 2020 ei ole Ühendkuningriik enam ELi liikmesriik. Audiitorid märgivad, et 31. detsembril 2020 oli ELi raamatupidamises kajastatud 47,5 miljardit eurot, mille Ühendkuningriik võlgneb väljaastumislepingus sätestatud vastastikuste kohustuste täitmiseks.

Taustteave

2020. aastal olid ELi kulutused 173,3 miljardit eurot, moodustades 1,1% ELi liikmesriikide ja Ühendkuningriigi kogurahvatulust. Kõige suurema osa kulutustest moodustas loodusvarade valdkond (34,9%). Ühtekuuluvuse valdkonna kulutused moodustasid 34,3% ja konkurentsivõime valdkonna omad 13,9%. Ligi kaks kolmandikku eelarvest täidetakse jagatud eelarve täitmise teel – liikmesriigid maksavad ise vahendid välja, valivad ise projektid ja haldavad ELi kulutusi.

Igal aastal auditeerivad audiitorid ELi tulusid ja kulusid ning kontrollivad, kas raamatupidamise aastaaruanded on usaldusväärsed ning tulu- ja kulutehingud vastavad ELi ja liikmesriikide tasandil kohaldatavatele eeskirjadele.

ELi raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavalt rahvusvahelistel avaliku sektori raamatupidamisstandarditel põhinevatele raamatupidamiseeskirjadele. See annab ülevaate ELi finantsolukorrast eelmise eelarveaasta lõpus ja kogu eelarveaasta finantstulemustest. ELi finantsseisund hõlmab konsolideeritud üksuste nii lühi- kui ka pikaajalisi varasid ja kohustusi aasta lõpu seisuga.

Märkusteta arvamus tähendab, et esitatud arvanded annavad õige ja õiglase ülevaate ning järgivad finantsaruandluse eeskirju. Märkustega arvamus tähendab, et audiitorid ei saa anda märkusteta arvamust, kuid leitud probleemid ei ole läbiva iseloomuga. Vastupidine arvamus viitab ulatuslikele probleemidele.

Auditiarvamuse koostamiseks testisid audiitorid tehingute valimeid, et anda statistikal põhinev hinnang selle kohta, mil määral on tulud ja konkreetsete kuluvaldkonnad vigadest mõjutatud. Hinnangulist veamäära võrreldakse 2% suuruse piirmääraga – selle ületamisel loetakse tulu või kulu mõjutav veamäär oluliseks. Hinnanguline veamäär ei väljenda pettust, ebatõhusust ega raiskamist, vaid see on hinnang summa kohta, mille kasutus ei vastanud täielikult ELi ja liikmesriikide eeskirjadele.

Kontrollikoda on Euroopa Liidu sõltumatu välisaudiitor. Tema aruanded ja arvamused on oluline osa ELi aruandlusahelast. Neid kasutatakse selleks, et kontrollida ELi poliitikavaldkondade ja programmide rakendamise eest vastutajaid: komisjoni, teisi ELi institutsioone ja asutusi ning liikmesriikide haldusasutusi. Kontrollikoda teavitab poliitikakujundajaid ja seadusandjaid riskidest, annab neile kindlust, juhib tähelepanu puudustele ja heale tavale ning nõustab, kuidas ELi poliitika ja programmide juhtimist parandada.

Aastaruanne ELi eelarve kohta, aastaruanne Euroopa Arengufondide kohta ja kokkuvõttev dokument „ELi 2020. aasta auditi lühikokkuvõte“ asuvad aadressil eca.europa.eu.